

עמלה בלי עמל

ארנון מילצ'ין, הנתבע במשפט הבינלאומי (עם אשתו בריז'יט)

היפנית סומיתומו והבריטית אייסי-איי. ברור שסוכנויות אלו מכניסות כסף רב. לשילטונות ישראל עניין רב במישפט זה. ראשית, הוא מאפשר השוואת הנתונים שמסר מילצ'ין למסדההכנסה על רווחיו מ-האיראנית לשני אנשי-עסקים: האחד צבי גולדברג, לשעבר בעל מיפעל-הבשר אינו קודה באחיפיה, והשני עמי גבר מרחובות. עובד-לשעבר בחברת-הייצוא אלדא.

עסקים לא חסרים למישפחה זו, כפי שבנה אותם ארנון, המתגורר בדירת-הגג של בית-הדירות שחוקי-הרצליה. מלבד הן ברות העוסקות בייבוא כימיקלים ונשק יש ברשותם גם תחנת טונול ברחוב הרצל 16 ברחובות, והם בעלי המיפעל מילצ'ין את ספוקוויני באיזור-התעשייה ברחובות. את המישפחה ורכושה בישראל הקים הסב חיים מילצ'ין, שעלה ארצה כפועל ב-היותו ילד, ואחר התיישב ברחובות ועסק בחקלאות תוך שהפך אחד מעשירי המושבה. היו לו חמישה בנים ובת, ולמענם רכש סוכנויות רבות, כולל אייסי-איי, כרמל מזרחי, בירה-נשר, סוקוני-ואקום.

את סוכנות אייסי-איי מסר לבנו דב, ש-הפכה למיפעל משגשג אותו ירש ארנון. ב-היותו עוסק בייבוא כימיקלים, אך טיבעי היה המעבר לנשק, והוא החל מייבא נשק וציוד ביטחוני למערכת-הביטחון. עד היום הצליח ארנון, הנמנה עם ראשי החוג הנוצץ בישראל, לשמור את שמה של מישפחתו החוק מבית-המישפט. אך הפרשה האיראנית משנה את המצב, ועל-לזה לגרום נזק כבד, אם אכן יצליח התובע להוכיח כי הוא מצהיר על עמלות נמוכות מהנכון.

תביעה, הם יתווקו בנאמנות במניות מוסנן, ובאפריל 1970 גרשמה החברה פרס-כימיקלס באיראן, ונשלח מומחה ישראלי לנהלה. החברה קמה במישרדי מוסנן, וזו גם כתובתה הרשומה, ועובדיה השתמשו כל העת בשירותי-המישרד של מוסנן. כבעלי-המניות של החברה נרשמו האחים מילצ'ין, ארנון, מנהלה שמעון שפיר וחברת-הנאמנות של בנק כללי לישראל.

משך שנה תמימה פעלה החברה תוך גי-צול מישרדי מוסנן, ועל חשבונם, כאשר כל אותה עת נמנעה מהעברת המניות לידי מוסנן באמתלות שונות. כעבור שנה הודיע עו המילצ'ינים על גיתוק הקשרים עם מוסנן, ומשום כך הוגשה התביעה המישפטית. סכום התביעה מורכב מתשלום תמורת השירותים שניתנו, ומפיציו על אובדן ה-זמן והפסד הרווחים.

שפע של סוכנויות

אולם החלק המעניין שבתביעה מופיע בפרק המוקדש להערכת הרווחים של החברה באיראן. הפרק מגלה, כי הרווח המירבי המותר באיראן על-פי החוק הוא 20%. מכיוון שסוכני-המישנה מקב-לים כ-15%, הרי החברה של מילצ'ין ב-איראן מצהירה על רווח ועמלה של 5% נטו בלבד. התביעה טוענת כי מילצ'ין מקטין את עמלותיו ב-20 אחוזים לערך, וכי על המחזור שלו בשנים האחרונות — בסך 3 מיליון דולר לשנה — הוא מרוויח נטו חצי מיליון דולר לשנה.

הרווחים הגדולים של החברה באיראן נובעים בעיקר מהיותה סוכנת של החברה הגרמנית היכסט וכן של החברה הצרפתית רון-פלדאנג, החברה האמריקאית דיופון והחברה השווייצית טיבה. החברה משמשת גם סוכנת של החברה השוודית קסטו. חברת מרפי, חברת אוני-רויאל וכן החברה הישראלית מכתשים,

לפי התביעה היו האחים מילצ'ין בע"מ וארנון מילצ'ין אישית, בעלי-המניות של חברת פרס-כימיקלס, חברה פרטית ה-רשומה באיראן. הנתבעים החלו מחפשים קשרים באיראן, כדי לייצא לשם כימיקלים ותרופות מישראל, ובשנת 1969 התודעו למישפחת מוסנן.

משחלל משאומתן בין הצדדים, ביקר מוסנן שלוש פעמים בישראל, בלוויית מומ-חים ואנשי-מיקצוע וכן שני פקידים-משלה בכירים במישרד-החקלאות האיראני. נעשה הסכם בין הצדדים, שלפיו ישתפו המילצ'י-נים את מוסנן בכל עיסקי הכימיקלים ל-חקלאות שיעשו באיראן, בשיעור של 50%, וכן יקימו ביחד חברה משותפת למטרה זו.

האחים מילצ'ין טענו כי אין טעם להקצות תתה את המניות למוסנן, כיוון שהחלו ב-משאומתן עם החברה האירופית הידועה טיבה, שתרכוש מניות בחברתם באיראן. בינתיים, אמרו האחים מילצ'ין, לדברי ה-

פצצת-זמן מתקתקת לאיטה בתיקי בית-המישפט המחוזי בחל-אביב, וכא-שר תופעל — צפוי הרס רב למישפחה הנמנית עם הנוצצות ביותר בישראל: מי-שר פחת מילצ'ין, יבואני הנשק והכימיקלים, ששםם פורסם לאחרונה, כאשר התברר כי היו צריכים לקבל עמלות בסך 300 אלף דולר על רכישות טילי-ההוק של ממשלת ישראל.

אולם הפעם קשור הפתיל לא לנשק אלא לכימיקלים, ולא לעיסקי מילצ'ין בישראל אלא באיראן. אולם בהיפתח המישפט, צפוי גילוי נוסף בהיסטוריה של מדינת ישראל, על גובה העמלות האמיתיות של היבואנים וסוכני-הנשק.

שכן, עיקר המישפט ייסוב על טענה ש-הגיש התובע לבית-המישפט, כי מילצ'ין אמר לו כמה פעמים ש-הוא מתכוון לפעול בחברה החדשה באיראן כמו שהוא עושה בישראל, דהיינו מעביר לארץ רק חלק קטן מן העמלה, ואילו 20% עד 25% אינם נרשמים בספרים ואינם מועברים ארצה.

התובעים גם מתכוונים להוכיח — כפי שהודיעו בתביעה — כי סיפרי-החשבונות של החברה של מילצ'ין אינם משקפים את המציאות, וכי היא מנפחת את מחירי ה-ייבוא בכוחה, וההפרש במחיר הוא דמי העמלה הנוספת, כתביה-הגנה מכחיש את התביעה מכל-יכול.

הפעם היחידה שבה הוכח בישראל כי סוכני-נשק מרמים בהצהרות על גובה ה-עמלות שהם מקבלים, היה בפרשת הסוכן פוקה הירש. גם שם התברר כי הוא מצהיר על עמלות נמוכות, בגלל תביעה שהגיש בבית-המישפט המחוזי בחל-אביב נגד חב-רת אלול שקיבלה את הסוכנות.

החברה האירא-נית נוצלה

גם בפרשת מילצ'ין הוגשה תביעה ל-בית-המישפט המחוזי (תיק 2127/73) נגד חברת האחים מילצ'ין בע"מ, ארנון מילצ'ין, וחברת פרס-כימיקלס מטהרן. ה-תובעים הם מוצפר מוסנן וכנו דויד מטהרן, התובעים 300 אלף דולר כחלקם ברווחים ה-לא-מוצהרים של מילצ'ין.

לגבי כל ההכנסות יצוין, כי הנתבע 2 אמר כמה פעמים לחובע 3 (אשר אמנם לא הביע הסכמתו לנהוג כך) כי הוא מתכוון לפעול בחברה החדשה באירן "כמו שאני עושה בישראל", היינו מעביר לארץ רק חלק קטן מן העמלה, ואילו 20-25% אינם נרשמים בספרים ואינם מועברים ארצה. על סמך זאת הוששים החובעים כי הרשום בספרי הנתבע 3 לגבי ההכנסות מן העמלות אינו משקף את המציאות, ומסום כך הם עוהרים על מנן חשבונו נכונים, בשבועה.

קטע מתצהיר התביעה
"כמו שאני עושה בישראל"

קריית-מלאכי נעדר. כדי לחלץ את חברים לקבוצה יצאו כדורגלני קריית-מלאכי ב-דהרה לעבר קיבוץ שובל. אחד הקיבוצי-ניקים, ששמע את סיפור המעשה, התנדב להיות המתווך. הוא עמד במשימה, הביא את בניה-ערובה כשהוא בריא ושלם.

"לא פגעו בי", אמר באושר שחקן קריית-מלאכי החטוף, "בי כן פגעו", אמר קפטן הקבוצה, המשמש גם כסגן ראש-המועצה של קריית-מלאכי.

בשחקני קריית-מלאכי, כדורגלני הקרייה נמלטו לעבר מכוניותיהם, כדי להגיע במ-הירות למקום-מיבטחים. כשנכנסו שחקני מכוני-המכוניותיהם וזכו למטרי-אבנים מכל עבר, באותה עת נס גם השופט מן ה-מיגרש בכל כותרי-גליו, לעבר אחד הטרדי-נים הסמוכים. בדרך-הביתה, פגשו שחק-ני קריית-מלאכי, על אחד הכבישים, את השופט שהמתין לטרמפ.

בינתיים התברר, שאחד משחקני מכבי

קריית-מלאכי כבשה שני שערים. הבדואים מחו, והשופט פסל מייד את שני השערים — שהיו חוקיים לחלוטין — מחשש לחייו. בדקה ה-65 נכבש שער אליהו-ויל והשופט קבע סוף-סוף: "השער חוקי". הוויכוחים החוזרים של שחקני אליהו-ויל לא הועילו לשנות את החלטת השופט שעמד, לשם שינוי, על דעתו.

החלטת השופט, שקבעה כי השער חוקי, נתנה אור ירוק לפוגרום של בנייה-שבט

ובעיקבותיו באו התקפות מסוכנות על שער השבט הבדואי.

למרות שיפוטו החד-צדדי של השופט, לטובת בנייה-שבט, נשא לחצם של הלוצי קריית-מלאכי טרי. השופט המשיך לשפוט. א-סיכי הודה: "המשכתי לשפוט, מפני ש-אם הייתי מפסיק את המישחק בגלל אוויר-רת הטור, אשתי הייתה באמת הופכת לאלמנה".

הבדואים ביצעו פוגרום. מכבי